

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp n°. 18.

geen in alle opzichten geschikt terrein voor den bouw van een nieuw etablissement verkrijgbaar werd geacht.

Middelen in Indië.

Inkomstenbelasting. In antwoord op de in het Voorloopig Verslag gestelde vragen moge het volgende dienen:

ad 1um. Het verdient naar de meening van den ondergeteekende geene aanbeveling om tot eene principieele wijziging van de ordonnantie op de inkomstenbelasting over te gaan, zoolang men zich over de werking daarvan nog geen goed oordeel heeft kunnen vormen. Wanneer de belasting daartoe lang genoeg gewerkt heeft, zou eene wijziging als gevraagd wordt, in overweging kunnen worden genomen.

ad 2um. De eerste paragraaf van art. 17 is in de ordonnantie opgenomen om, ook wanneer de stortingen niet rechtstreeks van de aandeelhouders afkomstig zijn, het beginsel zooveel mogelijk tot zijn recht te doen komen dat, ingeval het effectief in de onderneming gestoken kapitaal het nominale kapitaal overtreft, de overwinstbelasting berekend moet worden over het eerstbedoeld bedrag. Met die bepaling, welke strekt om, geheel in het belang van de belastingplichtige lichamen, zooveel mogelijk aan de billijkheid te voldoen, werd intusschen aan den directeur van Financiën de moeilijke taak opgedragen om, bij de berekening van het kapitaal, dat tot basis van de overwinstbelasting moet dienen, te beslissen welk bedrag van niet uitgekeerde winst werkelijk tot verhooging van het tot uitoefening van het bedrijf aangewende kapitaal is gebezigd. Nu is den directeur daarbij eene commissie van deskundigen ter zijde gesteld, van wier advies natuurlijk niet dan om zeer overwegende redenen wordt afgeweken, hetgeen, voor zoover den ondergeteekende bekend is, dan ook nog niet heeft plaats gehad. Daarmede is natuurlijk wel een groote waarborg voor eene deskundige beoordeeling van de aantooningen der belastingplichtigen verkregen, doch voor het overige is de moeilijkheid er slechts door verplaatst. Want die is hoofdzakelijk hierin gelegen dat men bij de beslissing, resp. het advies, komt te staan voor tal van quaesties van feitelijken aard over hetgeen in het verleden is geschied, waaromtrent in vele gevallen in de boeken der belastingplichtigen slechts zeer onvoldoende gegevens aanwezig zijn, terwijl ook als de gegevens voldoende zijn te achten, er toch tal van punten overblijven, die niet voor objectieve beoordeeling vatbaar zijn. In al die gevallen moet de Commissie van advies beslissen naar hare gemoedelijke overtuiging, eene overtuiging gegrond op de uitgebreide kennis van landbouw, handel en nijverheid, waarover de leden, afkomstig uit dat milieu, beschikken.

Onder die omstandigheden kon tegenover belanghebbenden — de adviezen van de commissie aan den directeur waren natuurlijk steeds toegelicht — niet tot eene volledige motiveering der beslissingen worden overgegaan, daar zulks — daargelaten den omvangrijken arbeid, die reeds daarvoor noodig zou zijn geweest — slechts geleid zou hebben tot een onvruchtbare gedachtenwisseling met hen, die tegen de beslissing bezwaar hebben. Dit was ook daarom nutteloos, omdat de Commissie, voordat zij haar advies vaststelde, zich steeds voorzoover noodig, met de belastingplichtigen in betrekking heeft gesteld, deze in staat heeft gesteld hunne opgaven zooveel mogelijk toe te lichten en waar noodig, ophelderingen heeft gevraagd. Bovendien zijn belastingplichtigen door den Directeur van Financiën, wanneer daartoe aanleiding bestond, ingelicht omtrent de bedoeling van artikel 17, 1° der ordonnantie.

Dat zulks in vele gevallen tot het gewenschte resultaat geleid heeft, blijkt uit de zeer onlangs door den ondergeteekende uit Indië ontvangen mededeeling dat van de tot dusver behandelde 170 aantooningen 58 de gevraagde kapitaalsver-

meerdering ten volle hebben gekregen. Intusschen hebben van de overige: 29 van 75 pct. tot beneden 100 pct., 28 van 50 tot 75 pct., 13 van 25 tot beneden 50 pct., 3 minder dan 25 pct. van de gevraagde vermeerdering en 39 niets verkregen. Dat er naast volkomen overeenstemming zulke groote verschillen bestaan tusschen de aantooningen en de beslissingen schijnt er op te wijzen dat sommigen eene verkeerde opvatting hebben van de beteekenis van art. 17, 1°. en daarom is de ondergeteekende voornemens den Gouverneur-Generaal te vragen, of het geen aanbeveling zou verdienen alsnog eene officieele interpretatie van die bepaling te geven.

Uit het voorafgaande blijkt dat er overwegend bezwaar bestaat om gevolg te geven aan den in het Voorloopig Verslag te kennen gegeven wensch om belanghebbenden alsnog op de daar aangeduide wijze in te lichten.

Ad 3um. Na het bovenstaande zal het geen betoog behoeven dat evenmin kan worden overgegaan tot instelling van Raden van Beroep ten aanzien van de hierbedoelde beslissingen, welke colleges toch geen grooteren waarborg voor de belangen der belastingplichtigen zouden kunnen opleveren dan de reeds bestaande Commissie van advies.

Ingevolge art. 17, j^o. 22 der ordonnantie op de inkomstenbelasting zijn de buiten Indië gevestigden, die in Indië door vertegenwoordigers of gemachtigden geregeld een bedrijf of beroep uitoefenen, belastingplichtig naar het daardoor verworven zuiver inkomen. Wanneer de verhouding tusschen de fabrikanten en firma's, die niet in Indië gevestigd zijn en hun aldaar werkzame agenten derhalve van dien aard is, dat de eerstgenoemden geacht moeten worden zelf in Indië een bedrijf uit te oefenen, behooren zij afzonderlijk te worden aangeslagen.

De Minister van Koloniën,

DE WAAL MALEFIJT.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 23 December 1909.

FRANSSEN.
VAN DER FELTZ.
STAAL.
VERMEULEN.
VAN LÖBEN SELS.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- a. wijziging der Gemeentewet, en
- b. regeling van de wijze van zekerheidstelling door gemeente-ambtenaren. (18)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

a. Wijziging der Gemeentewet.

In de meening, dat het onderhavige ontwerp, door de regeling van sommige onderdeelen aan gemeenteverordeningen

over te laten, in strijd komt met het stelsel van de Gemeentewet, wordt door den ondergeteekende niet gedeeld. De Gemeentewet toch, in art. 2, eerste lid, bepalende, dat er in elke gemeente zal zijn een secretaris en een ontvanger, bevat ten aanzien van deze beide ambtenaren eene uitvoerige regeling omtrent vereischten voor benoembaarheid, wijze van benoeming, uitgesloten betrekkingen enz., maar laat den gemeenteraad te dien aanzien voor alle overige gemeente-ambtenaren geheel vrij. Het past dan ook volkomen in het stelsel der wet die vrijheid zoo min mogelijk aan banden te leggen, wat trouwens — men denke aan de uiteenlopende functiën der z. g. sub-ontvangers — zijne bedenkelijke zijde zou hebben.

De in art. 114 *bis* gestelde eisch van goedkeuring door Gedeputeerde Staten waarborgt, dat van deze vrijheid geen verkeerd gebruik zal worden gemaakt.

Ook de onvolledigheid van de voorgestelde regeling in verband met de bepalingen omtrent de gemeentebegroting kan de ondergeteekende niet toegeven. Zoolang het begrip „gemeentebedrijf” niet wettelijk is omljnd, kan de wet uit den aard der zaak voor de bedrijven geen bijzondere regelen stellen en moet het overige aan de ontwikkeling der practijk worden overgelaten. Voor zooveel de artt. 204 en 205 betreft, heeft dan ook reeds de ondervinding geleerd, dat zij geenszins een beletsel behoeven te zijn voor een doeltreffend budgetair beheer der gemeentebedrijven, terwijl de bezwaren, welke aan de wet anderszins konden ontleend worden tegen hetgeen voor eene gezonde ontwikkeling dier bedrijven noodig is, worden ondervangen door het nieuwe art. 114 *bis* en de wijziging van art. 115. Het nieuwe derde lid van laatstgenoemd artikel oehelst een voorschrift, dat vereischt wordt met het oog op de rekeningen der z. g. sub-ontvangers. Voor de begroting is natuurlijk eene zoodanige bepaling onnoodig: art. 203, eerste lid, behelst dienaangaande voldoende voorziening, zoodat deze aangelegenheid volledig geregeld zal zijn.

Tegen het opnemen nu van een gebiedend voorschrift omtrent eene vanwege Gedeputeerde Staten te voeren controle bestond niet alleen het hier te recht aangevoerde praktische bezwaar, dat vooral voor groote gemeenten en voor bedrijven aan de uitvoering van het denkbeeld in den weg zou staan, maar ook nog de principieele bedenking, dat daardoor allicht, en wel juist het meest in de kleine gemeenten, die men hier op het oog heeft, het verantwoordelijkheidsgevoel van de gemeentebesturen zou kunnen verslappen, en eene neiging in het leven treden om het toezicht op het geldelijk beheer van den ontvanger nu maar ook geheel aan het hooger bestuur over te laten.

Overigens heeft de ondergeteekende ingevolge zijne toezegging in de Tweede Kamer der Staten-Generaal (*Handelingen* 1909—1910, bladz. 73) omtrent deze aangelegenheid bereids het nader advies van de colleges van Gedeputeerde Staten gevraagd.

Art. 8 (art. 181 der Gemeentewet). Het zou den ondergeteekende niet gewenscht voorkomen de data van verplichte

kasopneming nog nader te preciseeren. Juist in de onzekerheid omtrent het tijdstip ligt een krachtige prikkel tot voortdurende nauwgezetheid. Het kan gebeuren, dat eene tijdruimte van vier of vijf maanden, in verband met den stand der kas geen groot bezwaar oplevert. Dit zal dan aan de prudentie van het gemeentebestuur moeten worden overgelaten, dat zich intusschen bij gebleken misbruiken ten gevolge van onvoldoend toezicht, tot verschooning bezwaarlijk op de letter van de wet zou kunnen beroepen.

b. Zekerheidstelling door gemeente-ambtenaren.

Inderdaad heeft bij de verdediging van dit ontwerp den ondergeteekende het voorbeeld van de Rijksambtenaren en dus de stichting van slechts eene vereeniging voor den geest gestaan. Van den aanvang af trouwens is men bij de voorbereiding en overweging van deze aangelegenheid van deze onderstelling uitgegaan.

De ondergeteekende meent te mogen vertrouwen, dat, wanneer dit ontwerp tot wet mocht worden verheven, de belanghebbenden niet zullen aarzelen de handen ineen te slaan ten einde van de bij die wet aangeboden faciliteiten gebruik te kunnen maken. Hij vernam met voldoening dat zijne verdediging van het vereischte waarborgkapitaal instemming vond.

Of op eventueele toetreding van de in functie zijnde ontvangers, in verband met de aanzienlijke bedragen waarvoor thans hypothecaire zekerheid is gesteld, in den eersten tijd slechts in geringe mate zou kunnen gerekend worden, zal de ervaring moeten leeren. Niet onwaarschijnlijk is een belangrijk gedeelte van de onderpanden eigendom van anderen dan de ontvangers, en is dit juist dan zou dit allicht bij velen de neiging tot toetreden versterken.

Van de belangrijke beschouwingen omtrent den financieelen opzet eener vereeniging zal ongetwijfeld eventueel door de oprichters met belangstelling worden kennisgenomen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 20 December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.

LAAN.

VAN BASTEN BATENBURG.

VERMEULEN.

VAN LÖBEN SELS.